

Briuselis, 2025 m. gruodžio 16 d.
(OR. en)

16923/25

DEVGEN 240
FIN 1566
ACP 138
RELEX 1702

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Abipusiškai naudingų partnerystių plėtojimas užtikrinant geresnį finansavimą, lyčių lygybę, visuotinę sveikatą ir pasitelkiant prekybą
– Tarybos išvados (2025 m. gruodžio 15 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos 2025 m. gruodžio 15 d. 4145-ajame posėdyje Tarybos patvirtintos Tarybos išvados dėl abipusiškai naudingų partnerystių plėtojimo užtikrinant geresnį finansavimą, lyčių lygybę, visuotinę sveikatą ir pasitelkiant prekybą.

Tarybos išvados dėl abipusiškai naudingų partnerystių plėtojimo užtikrinant geresnį finansavimą, lyčių lygybę, visuotinę sveikatą ir pasitelkiant prekybą

(Nedarant poveikio deryboms dėl kitos daugiametės finansinės programos)

Tarptautinių partnerystių finansavimas

1. Taryba pripažįsta, kad investicijos į tarptautines partnerystes padeda kurti stipresnę, saugesnę, atsparesnę ir labiau pasauliniu mastu sujungtą Europą ir kad tarptautinių partnerystių finansavimas tebėra ES pasaulinės darbotvarkės ir užsienio politikos tikslų kertinis akmuo. ES tarptautinėmis partnerystėmis remiamas tvarus ekonominis, socialinis ir aplinkosauginis vystymasis šalyse partnerėse, visų pirma siekiant panaikinti skurdą, prisidėti prie taisyklėmis grindžiamos pasaulinės tvarkos išsaugojimo ir padėti propaguoti Europos interesus pagal jos 2024–2029 m. strateginę darbotvarkę, kuria siekiama klestinčios ir konkurencingos Europos. Taryba pabrėžia, kad ES yra pasiryžusi išlikti patikima, vertybėmis grindžiama ir stabilia partnere siekiant darnaus vystymosi ir užmezgant abipusiškai naudingas partnerystes.
2. Taryba primena ES ir jos valstybių narių įsipareigojimą įgyvendinti Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir jos 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT), Paryžiaus susitarimo tikslus ir Kunmingo ir Monrealio pasaulinės biologinės įvairovės strategijos bei Pakto dėl ateities tikslus ir uždavinius.
3. ES toliau palaikys ryšius su šalimis partnerėmis, kad trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu būtų parengti atitinkami sprendimai vykdant vystomąjį bendradarbiavimą, be kita ko, įgyvendinant ES strategiją „Global Gateway“ ir jos 360 požiūrį. Kuriant abipusiškai naudingas partnerystes reikia plataus ir prasmingo bendradarbiavimo pasitelkiant vystomąjį bendradarbiavimą, prekybą ir investicijas, taip pat politinį dialogą ir dialogą saugumo klausimais, pripažįstant, kad pagrindinė atsakomybė už savo nacionalinį vystymąsi tenka šalims partnerėms. Taip pat turi būti užtikrintas papildomumas su humanitarine pagalba atsižvelgiant į humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos sąsają. Turėtų būti plėtojami tvarūs metodai siekiant didesnio vystymosi ir migracijos politikos suderinamumo, laikantis ES ir tarptautinės teisės, be kita ko, tvariai šalinant pagrindines neteisėtos migracijos priežastis.

4. Kalbant apie pažangą ir atsižvelgiant į 2025 m. birželio–liepos mėn. Sevilijoje įvykusios 4-osios tarptautinės vystymosi finansavimo konferencijos rezultatus, Taryba pakartoja, kad svarbu finansuoti darnų vystymąsi ir veiksmingai naudoti visus turimus finansavimo šaltinius – viešuosius ir privačiuosius, vidaus ir tarptautinius – finansavimo deficitui panaikinti. Taryba pabrėžia, kad svarbu siekti suderintų viešųjų ir privačiųjų pastangų ir novatoriškų finansavimo mechanizmų, pripažįstant skatinamąją oficialios paramos vystymuisi (OPV) vaidmenį telkiant papildomus išteklius, naudojantis tokiomis priemonėmis kaip vidaus išteklių sutelkimas, derinamasis finansavimas ir tvarios privačiosios investicijos. Taryba akcentuoja, kad svarbu remti šalis partneres kuriant fiskalinę erdvę, kurios reikia siekiant paspartinti investicijas, kuriomis gerinamas žmonių gyvenimas ir kuriamos deramos darbo vietos, kartu užtikrinant skolos tvarumą, skatinant patrauklias investavimo sąlygas, sutelkiant privatųjį sektorių, taip pat kovojant su korupcija ir neteisėtais finansiniais srautais.
5. Taryba ragina veiksmingai įgyvendinti tarptautinės finansų architektūros, įskaitant daugiašalius plėtros bankus, reformą, kad būtų sutelkta daugiau finansavimo DVT pasiekti pasitelkiant daugiašalę sistemą, kuri yra mažiau susiskaidžiusi ir veiksmingesnė, paveikesnė ir atsparesnė dabartiniams bei būsimiems iššūkiams ir krizėms.
6. Taryba pabrėžia, kad ES išorės finansavimas turi atitikti paskirtį ir juo turi būti remiamas ES pasaulinis vaidmuo kintančioje pasaulinėje aplinkoje, kuriai būdingas neapibrėžtumas, strateginė ir ekonominė konkurencija, pažeidžiamumas, augantis konfliktų skaičius ir nuolatinės krizės. Juo turi būti sudarytos sąlygos ES stiprinti savo geopolitinę ir geoekonominę įtaką, laikytis atnaujinto požiūrio į tarptautinį bendradarbiavimą, įveikti pasaulinius iššūkius ir prisidėti prie visuotinių viešųjų gėrybių teikimo skatinant vertybėmis grindžiamas, abipusiškai naudingas partnerystes. Be to, ES turėtų ir toliau atlikti labai svarbų vaidmenį vykstančiame „JT80“ reformos procese ir apsaugoti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, kurios pagrindas – JT. Juo taip pat turi būti užtikrinta, kad ES pritaikytų savo pasiūlymą prie šalių partnerių, įskaitant mažiausiai išsivysčiusias šalis, mažas besivystančias salų valstybes ir nestabilias šalis, poreikių ir dirbtų labiau integruotai, laikydamosi Europos komandos principo, pabrėždama ES delegacijų svarbą bei vaidmenį ir kiekvienos valstybės narės gebėjimą prasmingai prisidėti prie bendro Europos pasiūlymo šalims partnerėms.

ES visuotinės sveikatos strategijos įgyvendinimas

7. Taryba palankiai vertina pirmąją ES visuotinės sveikatos strategijos įgyvendinimo ataskaitą ir dar kartą patvirtina, kad ES ir jos valstybės narės atlieka vadovaujamą vaidmenį kartu su partneriais gerinant visuotinę sveikatą, vadovaudamosi solidarumo, humaniškumo, lygybės, lyčių lygybės ir žmogaus teisių užtikrinimu visiems principais. Ji pripažįsta, kad ligos nepaiso sienų ir gali turėti tarpsektorinį poveikį. Todėl Europos sveikatos saugumui, gerovei ir socioekonominiam stabilumui yra labai svarbi galimybė visame pasaulyje naudotis visomis pagrindinėmis sveikatos priežiūros paslaugomis ir gauti patikimą informaciją apie sveikatą. Šis angažuotumas taip pat turėtų būti grindžiamas koncepcija „Viena sveikata“, pripažįstant žmonių, gyvūnų ir aplinkos sveikatos sąsają, taip pat didėjančio klimato kaitos poveikio visuotinei sveikatai pripažinimu.
8. Taryba patvirtina strateginę ES visuotinės sveikatos strategijos ir jos trijų pagrindinių prioritetų svarbą, daugiausia dėmesio skiriant sveikatai ir gerovei, sveikatos sistemų stiprinimui ir visuotinei sveikatos apsaugai bei kovai su grėsmėmis sveikatai, taip pat vienodų galimybių naudotis kokybiškomis sveikatos priežiūros paslaugomis, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, užtikrinimui pagal naująją Europos konsensuą dėl vystymosi. Taryba palankiai vertina vykdomą darbą siekiant nustatyti išsamią tolesnės veiklos, rezultatų ir poveikio sistemą.
9. ES ir jos valstybės narės svariai prisideda prie visuotinės sveikatos gerinimo imdamosi veiksmų ir palaikydamos partnerystes įvairiuose sektoriuose ir visais lygmenimis. Tai apima visuotinės galimybės gauti vakcinas ir vaistus, taip pat prieigos prie sveikatos technologijų skatinimą, laikantis tarptautinių taisyklių. Tai taip pat apima kovą su užkrečiamosiomis ir neužkrečiamosiomis ligomis, visų pirma pagal turimas galimybes bendradarbiaujant esminiais klausimais su Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) ir kitais JT subjektais, įskaitant Jungtinių Tautų gyventojų fondą (UNFPA), Jungtinių Tautų bendrą kovos su ŽIV /AIDS programą (UNAIDS) ir Jungtinių Tautų vaikų fondą (UNICEF), taip pat pagrindines pasaulines sveikatos iniciatyvas ir mechanizmus, pavyzdžiui, GAVI, Vakcinacijos aljansą, Pasaulinį kovos su AIDS, tuberkulioze ir maliarija fondą, Pasaulinę poliomielito išnaikinimo iniciatyvą (GPEI), „Unitaid“, Tarptautinį vakcinų institutą (IVI) ir Pandemijų fondą. Taryba pabrėžia, kad reikia toliau teikti tvarų finansavimą, laikantis atitinkamų koregavimo ir prioritetų nustatymo procesų, taip pat užtikrinti didesnę atskaitomybę ir skaidrumą, geresnę pasirengimą ir skaitmeninių sveikatos sprendimų naudojimą siekiant stiprinti pasaulines sveikatos sistemas.

10. Taryba ragina ES ir jos valstybes nares toliau įgyvendinti ES visuotinės sveikatos strategiją ir užtikrinti jos nuolatinį aktualumą kintančioje visuotinės sveikatos aplinkoje ir visuotinės sveikatos saugumo atžvilgiu. Tai apima savo, kaip pasaulinio ir regioninio subjekto, kolektyvinio poveikio stiprinimą, be kita ko, įgyvendinant strategiją „Global Gateway“ ir Europos komandos iniciatyvas, konstruktyviai prisidedant prie pasaulinės sveikatos saugumo struktūros reformų darbotvarkių, įskaitant Lusakos darbotvarkę ir PSO prioritetų perskirstymo procesą, taip pat pabrėžiant tvirtą visų subjektų bendradarbiavimą, kad būtų padidintas veiksmingumas ir skatinama sinergija. Taryba tebėra susirūpinusi dėl didelio neigiamo poveikio visuotinės sveikatos saugumui ir sveikatos rezultatams kai kuriose labiausiai marginalizuotose pasaulio bendruomenėse, kurį sukėlė drastiškas visuotinės sveikatos finansavimo sumažinimas. Šiame kontekste Taryba pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad ES prisitaikytų prie naujos aplinkos, be kita ko, prireikus perskirstytų ir perorientuotų prioritetus, kartu siekdama toliau taikyti priemones, kad būtų užtikrintas lygybė sveikatos priežiūros srityje tiems, kurių galimybės naudotis sveikatos paslaugomis yra mažiausios. Taryba dar kartą patvirtina tvirtą ES įsipareigojimą dirbti su visais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant PSO, kuri yra pasaulinės sveikatos saugumo struktūros pagrindas, siekiant daryti pažangą įgyvendinant ES visuotinės sveikatos strategiją ir kartu daryti tolesnę pažangą.

Trečiojo lyčių lygybės veiksmų plano vertinimas

11. Taryba susipažino su Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano (LLVP III) nepriklausomo vertinimo rezultatais. Vertinime patvirtinama Komisijos ir Europos Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio priimto ir ne vienose pirmininkaujančių valstybių narių išvadose palankiai įvertinto LLVP III strateginė svarba ir jo vaidmuo toliau gerokai didinant strateginę lyčių lygybės svarbą ES išorės veiksmuose. Kadangi lyčių lygybė ir moterų bei mergaičių teisės, įskaitant jų lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, visame pasaulyje susiduria su precedento neturinčiu pasipriešinimo lygiu, Taryba dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą pasauliniu mastu skatinti lyčių lygybę, moterų įgalėjimą ir lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, kaip numatyta naujajame Europos konsensuse dėl vystymosi, bendradarbiaujant su šalių partnerių vyriausybėmis, pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi.

12. ES tebėra įsipareigojusi propaguoti, ginti ir užtikrinti visas žmogaus teises ir visapusiškai bei veiksmingai įgyvendinti Pekino veiksmų platformą ir Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, taip pat jų peržiūros konferencijų rezultatus, ir šiame kontekste tebesilaiko savo įsipareigojimo, susijusio su lytine ir reprodukine sveikata bei teisėmis. Atsižvelgdama į tai, ES dar kartą patvirtina savo pasiryžimą propaguoti, ginti ir užtikrinti kiekvieno asmens teisę nepatiriant diskriminacijos, prievartos ir smurto visiškai kontroliuoti ir laisvai bei atsakingai spręsti klausimus, susijusius su savo seksualumu ir lytine bei reprodukine sveikata. ES taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti visuotinę prieigą prie kokybiškos ir įperkamos visapusiškos informacijos bei švietimo apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, ir prie sveikatos priežiūros paslaugų.
13. Taryba palankiai vertina tai, kad [Komisija ir Europos Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis] rengia Ketvirtąjį lyčių lygybės veiksmų planą (LLVP IV). LLVP IV turėtų būti pademonstruotas nuolatinis įsipareigojimas ir lyderystė nustatant konkrečius tikslus. LLVP IV turėtų toliau būti skatinama lyčių lygybė ir lytinė ir reprodukcinė sveikata bei teisės, kaip numatyta naujajame Europos konsensuse dėl vystymosi, taip pat visų moterų ir mergaičių bei LGBTI asmenų teisės, taikant pokyčius skatinančius metodus, kuriais šalinamos pagrindinės lyčių nelygybės, daugialypės ir sąveikinės diskriminacijos priežastys, ir taikant žmogaus teises grindžiamą požiūrį. LLVP IV turėtų būti padedama kurti saugią aplinką žmogaus teisių gynėjoms moterims ir LGBTI asmenims. LLVP IV taip pat turėtų toliau kovojama su lyčių stereotipais, pagrindinėmis lyčių nelygybės ir moterų bei mergaičių diskriminacijos priežastimis, ypatingą dėmesį skiriant nepalankiausioje padėtyje esantiems asmenims, įskaitant asmenis su negalia. LLVP IV turėtų būti primenamas ES įsipareigojimas remti lygiateisį, visapusišką, veiksmingą ir prasmingą moterų ir jaunimo dalyvavimą ir lyderystę, atsižvelgiant į jų įvairovę, visose viešojo ir politinio gyvenimo srityse ir lygmenyse, kaip numatyta 2020–2027 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje, visų moterų ir mergaičių ekonominių ir socialinių teisių stiprinimą, moterų, taikos ir saugumo darbotvarkės įgyvendinimą ir visų formų seksualinio smurto ir smurto dėl lyties panaikinimą. Visi šie įsipareigojimai turėtų ir toliau atsispindėti ES išorės veiksmų finansavimo priemonėse.

Metinė ataskaita dėl ES paramos vystymuisi tikslų

14. Taryba palankiai vertina Komisijos metinę ES paramos vystymuisi tikslų analizę ir nori Europos Vadovų Tarybai pateikti šią informaciją:
- a) 2024 m. ES ir jos valstybių narių suteikta parama sudarė 42 % pasaulinės oficialios paramos vystymuisi (OPV)¹, todėl jos toliau stiprino savo, kaip didžiausios OPV teikėjos pasaulyje, lyderystę įgyvendinant pasaulinę darnaus vystymosi darbotvarkę;
 - b) 2024 m. bendra ES teikiama OPV² sudarė 0,50 % ES bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP), t. y. 88,7 mlrd. EUR. Tai yra sumažėjimas, palyginti su 0,56 % ES BNP dalimi 2023 m. (95,5 mlrd. EUR);
 - c) bendra ES teikiama OPV mažiausiai išsivysčiusiems šalims³ 2023 m. sudarė 0,12 % ES BNP, t. y. 20,0 mlrd. EUR. Tai yra padidėjimas, palyginti su 0,10 % ES BNP dalimi 2022 m. (15,3 mlrd. EUR).
15. Taryba toliau vėl ragina visas valstybes nares daryti pažangą siekiant savo individualių tikslų, taip pat bendro ES įsipareigojimo iki 2030 m. OPV skirti 0,7 % BNP⁴, o OPV mažiausiai išsivysčiusiems šalims – 0,20 % BNP. Taryba taip pat ragina valstybes nares užtikrinti, kad atitinkama jų OPV dalis, pavyzdžiui, 10 %, būtų skiriama humanitariniams veiksams, atsižvelgiant į esamus humanitarinius poreikius.

¹ Remiantis preliminaria EBPO Paramos vystymuisi komiteto (DAC) informacija apie 2024 m. OPV duomenis. Pasaulinė OPV čia apibrėžiama kaip apimanti ES bendrai teikiamą OPV ir visų kitų DAC priklausančių ir DAC nepriklausančių valstybių donorių, teikiančių duomenis EBPO, teikiamą OPV.

² Remiantis preliminaria EBPO DAC informacija apie 2024 m. OPV duomenis. bendra ES teikiama OPV apskaičiuojama remiantis subsidijos ekvivalentu ir atitinka sumą, kurią sudaro ES valstybių narių teikiama OPV ir ES institucijų teikiamos OPV dalis, nepriskiriama valstybėms narėms arba ES nepriklausantiems paramos teikėjams, pavyzdžiui, Jungtinei Karalystei.

³ Remiantis EBPO DAC informacija apie 2023 m. OPV duomenis. Bendra ES teikiama OPV mažiausiai išsivysčiusiems šalims apima ES valstybių narių dvišalę grynąją OPV mažiausiai išsivysčiusiems šalims, priskiriamą daugiašalę OPV mažiausiai išsivysčiusiems šalims ir regioninę grynąją OPV, kuri, kaip žinoma, naudinga mažiausiai išsivysčiusiems šalims, taip pat ES institucijų regioninę grynąją OPV, kuri, kaip žinoma, naudinga mažiausiai išsivysčiusiems šalims (neįskaitant JK dalies).

⁴ Po 2002 m. prie ES prisijungusios valstybės narės įsipareigojo siekti padidinti savo OPV ir BNP santykį iki 0,33 %.

16. Taryba patvirtina, kad ES yra pasirengusi aktyviai prisidėti prie tarptautinio vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės sistemos, kuri būtų visapusiškai parengta atlaikyti šiandienos pasaulinius iššūkius, plėtojimo. Šiuo atžvilgiu Taryba ragina kurti tarptautines partnerystes, kuriose būtų veiksmingai naudojamos visais darnaus vystymosi finansavimo šaltiniais, įskaitant OPV ir ne tik, siekiant optimizuoti išteklių poveikį ir remti šalių partnerių, įskaitant mažiausiai išsivysčiusias ir nestabilias šalis, vystymosi darbotvarkę. Taryba pabrėžia, kad svarbu geriau ir sistemingiau vertinti poveikį, taip pat įtraukiai rinkti duomenis ir skaidriai teikti informaciją apie visus oficialius finansavimo šaltinius, įskaitant iš privačiojo sektoriaus sutelktus išteklius, pasitelkiant EBPO kreditorių duomenų teikimo sistemą (visų pirma OPV), bendros oficialios paramos darniam vystymuisi sistemą (TOSSD) arba Tarptautinę paramos skaidrumo iniciatyvą (IATI).

Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita dėl pagalbos prekybai

17. Taryba palankiai vertina Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 17/2025 ir tai, kad Komisija pritarė Audito Rūmų rekomendacijoms. Taryba iš esmės pritaria Komisijos atsakymams į Audito Rūmų ataskaitoje pateiktas išvadas ir rekomendacijas.
18. Pagalba prekybai yra svarbi vystymosi finansavimo dalis ir dera su strategija „Global Gateway“, be kita ko, užtikrinant investicijas į ekonominę infrastruktūrą ir gamybos pajėgumų plėtojimą. ES ir jos valstybės narės tebėra didžiausios pasaulyje pagalbos prekybai teikėjos – 2022 m. kartu jos skyrė apie 22,2 mlrd. EUR; ši suma sudarė 36 % visos pagalbos prekybai iš dvišalių ir daugiašalių šaltinių.
19. Taryba patvirtina, kad ES ir toliau bus įsipareigojusi remti šalis partneres šalinant su prekyba susijusias kliūtis, stiprinant jų prekybos pajėgumus ir pajėgumus derėtis dėl tarptautinių prekybos taisyklių bei jas taikyti, remiant regioninės integracijos procesus, taip pat kuriant infrastruktūrą, kurios joms reikia, kad galėtų integruotis į tarptautinę prekybos sistemą. Taryba taip pat pakartoja *esanti įsipareigojusi remti prekybai ir investicijoms palankią aplinką, kad būtų daroma pažanga abipusiškai naudingų partnerysčių ir tvaraus vystymosi kontekste*, pažymėdama, kad reikia imtis tikslingesnių veiksmų mažiausiai išsivysčiusių šalių atžvilgiu.